

מסורת הש"ס

(א) ברכות ז: ב (ב) שם נז: ג
(ג) [לעיל נא: ד] (ד) [יבמות
יג: ה] (ה) שביעית פ"ב [מ"ו]
(ו) ר"ה י: [יבמות פג: ו] מ"ק
יג: ו (ז) ג"ל דל"ל דבר שאינו
דגן. מראה אש, (ח) [ב"מ
נו: מנחות סט:].

הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה תנא קולי
וכו' תנא אין תשעה באב
קל ככ"ל ותיבת צין נמחק:

גליון הש"ס

תנא קולי קולי קתני.
עין מזר מז ע"ב תד"ה
ת"ס דתניא ועין מגילה ה
ע"ב תד"ה ממעט:

מוסף רש"י

לא כל הרצצה לילוט
את השם תכסו אס
אל הווחז וחסד
לרביס און אז אלל
שמראה בעצמו שיכול לכוין
לכו (ברכות יז.)
אמרי
מלאכה היא לדית אלה.
הרואה אותו שאני עושה
מלאכה אני מכוין שמחמת
תעשה בנא הוא בטל
אלל אין לו מלאכה
לעשות (שם). כמה בשלטי
איכא בשאקא. אף ימי
מלאכה (שם). הילדיל.
ליל לדיקא מתקן ב"ש
אורסרובי"ם מתיירם.
לעשות מלאכה (יבמות יב.).

מוסף תוספות

א. דמדקאמר וחשיב
המקומות קודם משמע
דמאן דאמר בתר הכי
מקום שנהגו וכו' בא
לחלוק. תוס' ר"פ.
ב. [ו]אי הוה אמר הכי,
פשיטא מיהא דלצורך
המועד לא מתחלינן. תוס'
הרא"ש.

רבינו חננאל

ובכל מקום תלמיד הכמס
בעלים, עצה אומר ל
הם. ערשה רעצתו תלמד
הם. ורמזין עלה אי משום
שיתין ליהודה, אי
מדינת לעזין חתתן איפכא
משמע, ואמר ר' יוחנן
וחולפת הטישה, כלומר
חיתן דברי ת"ל לרש"י.
ורב שיטא אפר לז תפוך,
דבריס בסיטין.
ותחבטין אומוסין במיתור
לז עושין מלאכה ערבי
ספחים דע תצות, ובגליל
לז או עושין מלאכה כל
עיקר, מירוש כל היום.
היה בגליל, ב"ש אוסרין
ו"ב' מתירין דע הנך
חומה. ואוקמין בתחלת
קונת' קנתי משנהו
לישות מלאכה ערבי
ספחים, מכלל דבמנהגא
היה מילתא, וזאת קנתי
בית שבאי אוסרין וזית
הלז מתירין, ואפי' לבי'
לאחזי תנא חומה אוסרין,
מכלל דהוה איכא.
ההוה הכי תנא ופרסני

תנא קולו קולו נקט. כל הני אין בין חד תנא אומרינהו וקולו קולי
ברישא תנא אין (א) בין תשעה באב קל מיוה"כ לכתחלה אלא
לשואה ספיקו כו' וסיפא תנא אין תשעה באב קל מתענית זיבור אלא
לענין מלכאה ובחומרי תענית תשעה באב מתענית זיבור לא זיירי
הכא דמידוק מינה זה זה שוין

ויעונום נענין רחמנא ק"צ חמיי:
ליטול לו את השם. כתר פרישות
ויראת חטא שאינו יכול לבטל לימנו
מלכות שמים אפילו לילה אחת לא כל
הרואה ליטול עולמו דמיחוי כירואה
ומחנין בידיה: מוחלפס השטרה.
הסתא ססידרן טעה באחת מהן
והחליף שטתו: אמרי מלאכה לים
ליה. הרואה אותו בטל אומרים אין
לו מה לעשות ולא מיחוי כנוהב בו
איסור: ברתב' היליג. אור
לארבעה עשר: גב' מעיקרא סנא
מנהגא. חלה בזמנה: ולבסוף סנא
איסורא. דקמני בית שמאי אוקרין
לדמשמע בכל מקום: סנא ראה
יהודה וגליל לאף. אף כל מקום שנהגו
היתר היתר נהגו איסור איסור:
מכלל דר' יהודה איסורא קאמר.
דבני יהודה מתירין ובני גליל אוקרין
דאי מנהגא קאמר מאי פלוגמיה
דר'מ הא ר' יהודה נמי הכי הוה אמר
בגליל היו נוהגין בו איסור שהחמירו
על עמ'ם וביהודה נוהגין בו היתר:
בבני רבי יהודה מוסר. דקאמר
בבני יסודה ממירין הוה מנש. מבין
תבואת דגן: בשלש עשר בניין.
מפרש ואזיל שלש עשר אמאי נקט:

וועקערע צידו. השיבולת עמלה
געקערקע צידו שורשה מן הארץ וזא
לתחזור ולשומלה: **שופנה במקום**
ההיטע. שחמחר ליקלט קודם העומר
שהעומר מחיר את הנשרשין אבל
הנשרשין אחר העומר אסורין משום
חדשה עד שיבא עומר הבא: **הגריד.**
יבש שאינו ממהר לקטו: מנכש
בשלאשה עשר קמני מנכש בארבעה
עשר לא קמני ומ"ט נקט שלשה עשר
ולא קמני ארבעה עשר אי משום דלא
מיקלטא לפני העומר הקרב בששה
עשר מדאי שמעיין לרבי יהודה כו'
בפ"ק דראש השנה (דף י:) ואי ארבעה
עשר מותר במלאכה יניקוט ארביסר
ממי דהא איכא מקצת ארביסר
וחומיסר כוליה ומקצת שיחבר עד
שעת הקרבנות: **בגליל שנו.** שלא
היו עושין מלאכה כל עיקר בארבעה
עשר ובהן נשית משה וזו: **והא איכא**
לילה. ומאי למיתי המנכש לילי ארבעה
עשר: **כ"ש.** דמתניתין דתמן הלילה
עשר: **אסורין:** ה"ג **רבינא אמר לעולם**
ציהודם. ודקשיא לך ליתי **בשלוש**
עשר ובהשרשה חד מקצת אמרינן
תרי מקצת לא אמרינן לענין השרשה
חד מקצת היום ככולו אמרינן אם
היה מנכש צין השמשות של כניסת
בארבעה עשר הוה אמרינן דקלטא
בצ"ד שלם ובחמשה עשר שלם ומקצת
אומניו עושין מלאכה. בכל מקום וט
ללורך **מועד פק.** ומשום הכי אין מ

רדתי מנהגה לר' מאיר, וזה דקנתי איסורא לר' יהודה. במאי אקיטמה להא מותני? כר' יהודה,
והוא למלאכה לכל קדתי וחביתים ואומרים ביהודה היא שישין מלאכה בערב פסחים עד חצות,
עש בשלשה עשר ונקרה שבתה ושחלה במקום השנינו אתן שוחלת במקום הגדי, ואם
מותר בעשיית מלאכה, מכדי (על) מאי קא מהדר ר' יהודה למפסטיה להא בשולת העומר
כל המורה הנודעת בששה עשר בניסן, אסורי אבליה עד שישובו עמר אחז ויחיניה. ואם
אין תוכיב, בדריסוני במשכית בת שלחיו, אם יחיה שדה מסוגנת מותרת, ואם משקיע שר

מקום שנהגו פרק רביעי פסחים

נה.

קוּלֵי קוּלֵי קתני. בלא דר' אלעזר דאסר להושיט אכצנו צמיס
 ז"ל קולי קולי קתני דהא בתשעה באב לכל הפחות כל גופו
 אסור אפילו בזיון ובתענית ליצור מותר בזיון כדמוכח בפ"ק
 דתענית (דף יג.) : **אמר ר' מאיר** מה ראייה יהודה וגליל **לאבן**.

לרבי מאיר דאית ליה דהוי מנהגא
קסבר ללא נחלקו ב"ש ובי"א בדבר
זה דמנהגא לא שייך פלוגתא דליחוי
היכי נהוג: **מדקאמר** ר"מ
מנהגא **מב"ד** דרבי יוחנן איסורא
קאמר. אמתניתין ליכא למיפק
הכי מדקאמר ת"ק מנהגא מכלל
דחכמים איסורא קאמרי דאמתני'
איכא למימר דתרווייהו סברי מנהגא
והיי"ק חכמים לת"ק למה אמה סותם
דצריך והלא אמה יכול לפרש דצריך
ולצאר דנגליל לא עושין וביהודה
עושין וצברייתא לא שייך לפרש כן:^א
ב"ד וצריכה שאינה קולטת וא"ת
א"כ למה אינו שותלה במקום
הגרוד אי קלטת עד שלשה ימים
שרי לה עומר ואי לא קלטת שוב לא
תקלטת ואינו צריך היתר כמו חמי'
דכדא יו"ל דצמקום הגרוד מאחרת
לקלוש יותר מג' ימים א"י יש לחוש
כשיראה שלא תקלטת שישמול אותה
צמקום הטעי אחר העומר:

ומאי אפילו אפי' הני נמי דוומרי.
ה"מ לשנוי בדכסמון אפי'
הני נמי דלזורך המועד מיגמר אין
אחטולי לא אלא ינחא ליה למידחי
שלא יפשוט מינה כלל דהשתא
מזי למימר דלזורך המועד אחטולי
נמי מתחילין³.

עולי
שבת מלאכה עושין
שבת אין עושין מדקאמר ר' מאיר מנהגא מכלל דרבי
סבר ר' יהודה ארבעה עשר מותר בעשיית מלאכה
המנכש בשלשה עשר ונעקרה בידו שותלה במקום
וים הגריר בשלשה עשר אין בארבעה עשר לא מכדי
דאמר ר' כל הרכבה שאינה קולטת לשלשה ימים שוב
ארבעה עשר מותר בעשיית מלאכה למה לי שלשה
ימים ומקצת שיתסר אמר רבא בגליל שנו והאיכא
ג' ש רב אשי אמר לעולם כב"ה לפי שאין דרכן של בני
גא אמר לעולם ביהודה ובהשרשה חד מקצת היום
ת היום ככולו לא אמרין: **מתני'** ר' מאיר אומר כל
קודם לארבעה עשר גומרה בארבעה עשר אבל לא
בעה עשר אע"פ שיכול לגומרה וחכמים אומרים ג'
בערבי פסחים עד חצות ואלו הן החייטין והספרים
דה אומר אף רצענין: **גמ'** איבעיא להו לצורך המועד
המועד אפילו מיגמר נמי לא או דילמא שלא לצורך
י אתחולי מתחלינן או דילמא בין לצורך המועד בין
אתחולי לא ת"ש אבל לא יתחיל בתחילה בארבעה
אפילו שבכה קטנה מאי אפילו לאו אפי' הני דלצורך
ולו לא מכלל דשלא לצורך מיגמר נמי לא גמרינן לא
גמר נמי גמרינן ומאי אפילו אפילו הני נמי דזוטרי גינהו
תחלתן זו היא גמר מלאכתן נתחיל בהו נמי לכתחילה
רבי מאיר אומר כל מלאכה שהיא לצורך המועד
גומרה

מכאן צ"ד דמיבעי לן למימר תרי מקאס לא אמרינן: **בתנאי** של
ינן. אושכפין: **גב'** לצורך המועד סתן. הא דר"מ: או דילמא של
י אחמיא נמי שרי כו': צילול. לצורך: שצבא. על הראש:
גומרה

פסחים עד חצות ובגליל לא היו עושין כל עיקר, פירוש ר' מאיר טבר אין דבר זה תלוי במנהג
בני גליל טעוים הם, ואם הלכה כבני גליל בני יהודה עוברים על האיסור. אמר לו ר' יהודה ד'
ולו כו' מאי ראיא ליהודה וגליל מעתה, אלא מקום שנבחר לעשות עושין, שלא לעשות אין עושין
מנהג, מכלל דר' מאיר אסורה קאמר, ומתני' דקתני מנהגא ר' יהודה הוא, ור' מאיר כו'
בתנאי ר"מ אומר כל מלאכה שהתחיל בה כו'. פשוטה היא. ובעינינו למפשט טעמה דר' מאיר, ופ'
בארבעה שש כלל ואפילו מצי' להמריגותיו, ומה שהתחיל מודם כו' הוא לצורך המ'

עין משפט
גד מצוה

מִדָּה א מִי פ"ד מוֹה'ל'
ק"ש הִלְכָה ז סִמְג'
עֶשְׂרֵן יח טוֹש"ע או"ח ס' ע
סַעֲיָף ג:
מִדָּה ב ג מִי פ"ח מוֹה'ל'
יו"ט הִלְכָה יט סִמְג'
לְאֻזֵּן עה טוֹש"ע או"ח ס'
מִסַּח סַעֲיָף ה:

לעזי רעס"י

בינדי"ל. אגד.

רבינו חננאל (המשך)

גיד במדבר, כלומר ו
שקבלת אינה קשורה
עם ששה שני שבין
נמצאות כאלו נודעה אחר
העומד, וזה אסורה עד
היום, ואם אינה נשללת
במקום הענין בינם שלשה
שבין, קטנה אסורה
העומד, וזה אסורה מותר
כלל בהוצאה שבעלם.
אסורה פסוק ותי
אין כלל דברי ותי
אפשר, וזה שבענין ליה
לזה יורו דאמר כל
הכרחב שחולב קטנה ל
וימים שחולב קטנה ל
אסורה שחולב ב"ד א
אפילו ב"ד ימים, ארביס
קטנה וקטנה שחולב
קטנה לן קטנה (שחולב
קטנה כולל, שחולב
לן יורה הורה חורב עשית
למלכא חורב חורב כלל,
למלכא חורב חורב חורב

וּפְרִיקָה רַב יוֹסֵף וְהַבְרִייתָא
אֵינָן גִּלְלֵי הָאֵה
שְׁנֵינָא רַבּוּנִי וְרַבִּי
זִימֹן ז"ל לַלְלוּ וְאִמְרִינֵן
אִפְּלוּ לַבְנֵי גִלְלֵי אֵין
מִשְׁמֵן, אֲבָל לִי יוֹם ז' מִמֶּנּוּ,
וְאֲבָל לִי יוֹם ז' מִמֶּנּוּ,
וְלִדְרֹבְרִין הֵיּ לִי לִשְׁמֵן
הַמְּכֻנָּה לִילִי ז"ל, וּפְרִיקָה
שֶׁשֶׁת אֵל תַּחֲנוּנָא אִלִּיבָא
בִּישְׁלֵי הַלֵּילָה, רַב אֵשׁ אִמְרֵן
אִפְּלוּ תִּמְנָא אִלִּיבָא דְב"ה,
וְלֵאל שֶׁנָּה אֵלָּא דָּרֵךְ שְׁהוּ
דָּרֵךְ בְּנֵי דָּרֵךְ, וְאֵין דָּרֵךְ בִּי
אֵלָּא לִנְשָׁא לְבִלּוּת, לִפְנֵן
דָּרֵךְ תַּנָּה הַמְּכֻנָּה בִּלּוּלָה.

[illegible]

לא אם הלכה כבני יהודה,
זה במנהג תלוי, וכן אמר
ש"מ מדקאמר ר' יהודה
ג ואמר איסורא.
טינ דאתחולי לא מתחלינן
יגמור, ואי לא לא.